

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ СІЛЬСЬКИМ МЕШКАНЦЯМ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Оробей В. В.

*Навчально-науковий інститут «Інститут державного управління»
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, м. Харків*

Під час повномасштабного російського вторгнення в Україну частина її території в перші місяці була окупована загарбниками, а на частині велися активні бойові дії. Громадяни країни з таких територій намагались виїхати в більш безпечні місця, тож області, які знаходились у значній віддаленості від зони бойових дій, прийняли до своїх громад велику кількість внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО). Слід зауважити, що за підсумками 2022 р. в Україні офіційно зареєстровано майже 5 млн ВПО, а ще 4 млн осіб зареєструвались для отримання тимчасового захисту в Європі. Крім того, виникла ще одна проблема – це депортація до країни-агресора і тимчасово окупованих нею територій України більше 13 тис. дітей (за даними зібраної Україною інформацією, але цифра може бути і значно більшою) [1]. Щодо тих територій, які були окуповані (значну більшість складають саме сільські території), то на них були створені російські окупаційні адміністрації. Жителі більшості окупованих населених пунктів жили у підвалах, ховаючись від обстрілів, без електрики, опалення, медикаментів, води і часто без продуктів харчування. У таких умовах органи місцевого самоврядування, територіальні громади, працівники соціальних служб не завжди мали або взагалі не мали можливості повноцінно виконувати свої обов'язки щодо надання соціальних послуг населенню. Постало питання щодо організації цього процесу в умовах оголошеного воєнного стану. Зазначимо, що в правовому полі визначено систему суб'єктів, які під час дії на території України воєнного стану мають визначати та виявляти потреби населення у соціальних послугах, розглядати заяви і звернення, виявляти кількість ВПО та їх потреби в соціальних послугах. Також зазначено, що мають визначатися найбільш пріоритетні соціальні послуги, зокрема ті, що можуть надаватися екстрено (кризово). Однією з важливих складових організаційного процесу стала інформаційна складова: було проінформовано всіх надавачів соціальних послуг (до державних і комунальних соціальних працівників долучались представники приватного сектору і волонтери) про зміни у законодавстві, що регулюють правові відносини в соціальній сфері, в тому числі про особливості реєстрації та організації роботи з ВПО. Також були виявлені особи (сім'ї), які перебувають у складних життєвих обставинах або мають найвищий ризик потрапляння в такі обставини. Часто серед ВПО були ті, хто втратив всі документи, тож виникали складнощі щодо підтвердження того чи іншого статусу особи. Разом з тим, було визначено алгоритм отримання компенсації за надання житла переселенцям та за оплату комунальних послуг.

Література:

1. В Україні офіційно зареєстровано майже 5 млн переселенців. *Профспілка працівників освіти і науки України*. URL: <https://pon.org.ua/novyny/10070-v-ukraini-oficiino-zareiestrovano-maizhe-5-mln-pereselenciv.html> (дата звернення: 23.04.2023).